

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi polji. in veljá po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četert leta 1 gl: ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXXI.

V Ljubljani 6. kimovca 1878.

List 36.

Izgleđi bogoljubnih otrok iz vsih časov kersanstva.

8. Frančiška Malvina O'Konnor.

Frančiška je bila iz Amerike. Rojena je bila na otoku Martinique-u (Martinik) l. 1823. Njeni starši so se bili priselili z Irskega in so bili bogati, zraven pa dobri in goreči katoličani. Le škoda, da so bili oče že umerli, ko je imela Frančiška še le 10 lét, in eno leto pozneje umerli so še mati, in deklica je bila zdaj sirota. To dvojno gorjé jo je močno bolelo; lotila se je je neka otožnost, ki je ni več popustila.

Mati so bili tako odločili, da naj se po njeni smerti otrok prepelje na Francosko, kjer so nekteri sorodniki še živeli. Ta slednja želja materna se je tudi spolnila; Frančiška je prišla v Pariz. Berž ko se je odpočila po morskem potovanju, je bila dana v izrejo v samostan „presv. Serca“. Zdaj je bila stara 12 lét.

V Ameriki je bila malo poučevana. V samostanu je nadomestovala zamujeno s toliko večo pridnostjo in gorečnostjo. Bila je tudi že po naravi nagnjena k usmiljenju. Komu prošnje odréči ni nikakor mogla. Sama sebi je pritergala marsikako reč, ktera ji je bila zelo ljuba, da je mogla druge obdarovati. Posebno dobrodelna je bila za uboge in stradajoče; ni se ji škoda zdelo ne denarja ne oblačil, da jim je pomagala.

Ker ji je bilo že po naravi marsikaj dobrega, bi djal, prirojenega, se je v samostanu toliko hitreje kersanskih čednosti pridobila. To se je zgodilo zlasti tisti čas, ko se je za prvo sv. obhajilo pripravljala. V samostanu, kjer je bila Frančiška odgojevana, je lepa navada, kolikor mogoče, slovesno obhajati to sv. opravilo. Za prvo sv. obhajilo odbrane deklice se za nekoliko časa odločijo od družih; tu se še natanéneje poučujejo o sv. obhajilu, o vrednem pripravljanji in opravljajo nektere skupne pobožnosti v ta visoki namen.

Tako je bilo tudi pri Frančiški. Pervo, s čemur se je hotela vredno pripraviti za veliki in naj lepsi dan svojega življenja, je bilo to-le. Njene učiteljice so jo opomnile na nektere napake in slabosti njenega serca; po naravi je bila nagnjena k lenobi, k občutljivosti in nepoterpežljivosti. Frančiška se je tedaj začela goreče boljšati in odpravljati te napake. Vsak dan si je ostro vest izpraševala posebej o teh nagnjenjih; ob koncu tedna je primérjala število sedanjih napak s prejšnjimi; tako je kmali lahko sprevidila, če je že res boljša. Taki dobri otročji volji je Bog obilno pomagal s svojo milostjo; in tako je deklica čedalje bolj napredovala v dobrem.

Da bi svoje grehe še lože premagovala, rabila je za drugi pripomoček to, da se je v malih rečeh zatajevala. Ker je bila slabotnega zdravja, morala je dalje spati, kakor druge gojenke. Pa kmali si je jela očitati zavoljo tacega priboljšeka. „Sicer prav rajša spin“, je odkritoseréno rekla svojim učiteljicam, „pa če mislim na sv. mašo, bi vendar veliko rajše vstajala.“ Ko prednica ni hotela vstreči njeni želji, prosila je svoje sorodnike v mestu, naj posredovajo in tako je dobila dovoljenje, da sme vsak dan biti pri sv. maši. Mesca majnika je bilo za gojenke, ktere so se pripravljale za prvo sv. obhajilo, pol-urino premišljevanje v navadi. Frančiška je tedaj še bolj skrajšala si spanje, da je mogla tudi to koristno pobožnost z družimi vred opravljati.

Zavoljo slabega želodca so ji zdravniki postne jedi prepovedali. „Zalost, ki jo zastran tega občutim“, je djala, „mi več škoduje kakor en celi post“. Večkrat se je s kterim koli zgovorom premagala, da ni zjutraj prav nič vžila. Učiteljice so slednjič spazile, kar je tako skerbno skrivala, namreč, da to dela zato, ker tolikanj želi se v čem zatajevati, in so ji naravnost prepovedale. Na to je izdihnila Frančiška: „Oh, toliko grehov sem storila s sladkosnednostjo, ko sem bivala še v Ameriki; ali mi ni treba zdaj pokoriti se zanje, da bo Jezus očišeno najdel moje serce, ko si ga bo izvolil za svoje stanovanje?“ Ko je sprevidila, da so nasproti njeni želji in jo še silijo zarad bolehnosti razne sladkarije vživati, iznašla si je spet kako drugo zatajevanje.

Tretji pripomoček za resnično poboljšanje in vredno pripravljanje k prvemu sv. obhajilu ji je bila molitev. Kadar in kolikorkrat ji je čas pripustil, šla je pred oltar Gospodov; tam je bila skor nepremakljiva, kakor mervta za svet, vsa vtoplejena v pobožnost. V tacih trenutkih se ni zmenila za celi svet, kakor bi ga ne bilo, vidila je le Boga; vidila ga je z očmi žive vere in bolj in bolj se je vžigala njena ljubezen do njega, posebno ko se je spominjala na srečni dan pervega sv. obhajila. Še ginljivša je bila njena plamteča pobožnost pri sv. maši. Večkrat so jo vidili v solzah tisti trenutek, ko se mašnik obernili proti vernim, kteri so pristopili k sv. obhajilu, in zgovorili besede: „Ecce Agnus Dei“ — glej Jagnje Božje!

Tudi zunaj cerkve si je prizadevala ostati zbrana duha. S svojimi prijateljicami že ni skor družega govorila, kakor vedno le o prvem sv. obhajilu in o presv. Devici. Kot sirota na zemlji je menila dobra Frančiška, da ima večo pravico Marijo imenovati „svojo Mater“. Posebno veselje je imela za njene podobe; precej denarja je izdajala za nje, kolikor namreč ji je še pripustila milodarna skerb za uboge. Z vernim prepri-

čanjem nosila je čudodelno svetinico Matere Božje in je imela na njo detinsko zaupanje za smertno uro.

Četrti pripomoček, kterege se je še poslužila Frančiška za boljšanje svojega serca, je bilo serčno kesanje za prejšnje grehe in slabosti. Enkrat je bilo pri keršanskem nauku govorjenje o spovedi; rečeno je bilo, kako dobro je pred prvem sv. obhajilom opraviti dolgo spoved od vsega preteklega življenja; potem se je razkladalo kesanje. Otrokom je bilo pojasnjeno, kako gerd je pred Bogom vsaki greh in koliko škodo duši napravi. Ves ta nauk je segel Frančiški globoko v serce.

Žalosti ji je skor hotelo serce počiti. Žvečer jo je slišala neka učiteljica zdihovati, šla je tedaj gledat, kaj je in vidila jo je — bitko se jokati v postelji. Na vprašanje, zakaj tako žaluje, odgovori blaga deklica: „Oh, zakaj sem vendar tako pozno prišla v samostan sv. Serca! V Ameriki še nisem poznala vse nesreče, ktera je v enem samem razžaljenji ljubega Boga; tukaj še le sem začela spoznavati to hudo, in jokam se zato, ker gotovo imam manjše kesanje, kakor druge, ki so boljše podučene, kakor jaz.“

Učiteljica jo potolaži in pravi, da si more z molitvijo v kratkem času pridobiti vse milosti, ktere že imajo znabiti njene starejše prijateljice, ona pa še ne. „Te ginjenosti“, je pripovedovala potlej sestra redovnica, „sem se poslužila, da sem ji prigovarjala, naj popolnoma premaga vse prirojene napake. Odločno mi je obljubila, in res je bila od takrat bolj in bolj krotka, poterpežljiva in zderžljiva. Nobene priložnosti, kjer je bilo kaj poterpeti, ni zamudila, da bi si pridobila milost pravega kesanja. Naredila se ji je dolgo terpeča in zelo huda bolečina na perstu; želodec je bil časih tako slab, da ni ničesar mogla povžiti. S tem so bile njene čutnice tako vznemirjene, da ji je bilo silno težko spolnovati storjene sklepe. No, tu je pač prišla k meni in je z ginljivo priprostostjo začela: „Oh, kako moram vendar terpeti in kako sem zelo skušana k nepoterpežljivosti!“ — Prigovarjala sem ji, naj svoje terpljenje mirno prenaša in ga ljubemu Bogu daruje. „Oh res“, je potem rekla, „to hočem tudi storiti, da bom prejela milost vrednega pervega sv. obhajila in pred vsem milost kesanja.“

In spolnovala je besedo. Vidili so jo večkrat obledeti in jokati zbog prevelike bolečine; pa strežnice so slišale njene izdihljeje in tožbe vselej le s pristavkom: „Moj Bog, tebi darujem! Moj Bog za te naj bo!“

Nekega dne je rekla njena součenka kar na glas: „Ni težko natanko spolnovati postave, če ima ktera tako serce, kakor Francika.“ Ta ni na to nič odgovorila, zvečer pa je rekla svoji učiteljici: „Ste slišali, kaj je rekla Aleksandrina; tudi vi veste, ali je res? Sej vendar tolikrat čutim nagnjenje, da bi bila nepoterpežljiva, toda spomnim se na svoje sv. obhajilo!“

Šest dni pred velikim in imenitnim dnevom so imele obhajanke tako imenovane duhovne vaje ali eksercicije. Vsak dan so slišale nekaj kratkih nagovorov, so bile pripravljane za sv. spoved in so morale skor neprenehoma molčati. Frančiška je bila med vsemi naj bolj zbrana. Zavoljo telesnih bolečin je bilo njeno prizadevanje toliko popolnše, pa tudi ravno zato toliko zasluživše. Zobje so jo boleli in protin jo je mučil vsih 6 dni; vendar je bila pri vsih eksercicijah, pa pri tolikih bolečinah naložila si je še kako prostovoljno zatajevanje. Ko so ji dali čašo mleka s sladkorjem, je rekla: „Sej je bilo mleko zadosti; čemu še sladkor? moram vendar Bogu darovati kako potrebo, ker zavoljo bolečin ne morem moliti.“

Gojenke so imele navado, kar so v pridigah slišale, ali pa svoje misli o tem si na kratko zapisovati.

Frančiška ni mogla veliko pisati; le nekoliko pobožnih sklepov si je s svinčnikom zaznamovala. Zapisala je:

„S pomočjo milosti hočem pri prvem zvonovem glasu vstati, se hitro napraviti in potlej nekoliko časa v to oberniti, da sostavim sklepe, dan dobro preživeti; potem hočem opraviti svojo molitev s pobešenimi očmi in kolikor moč zbrano. Gredé k sv. maši, hočem misliti na pričujočnost Božjo in stopivši v cerkev, ne bom dovolila očem nobene radovednosti.“

To so bile zadnje verstice, ktere je Frančiška pisala; kajti kmali jo je hotel Bog k sebi poklicati.

Dan pred sv. obhajilom, 31. majnika, šli so otroci k spovedi, da so prejeli sladko tolažilo, ki ga da človeškemu sercu zagotovilo, da so odpuščeni vsi grehi.

Preden je šla Francika k spovedi, poiskala je še pred sestro redovnico, ki je vodila obhajanke. Oklene se je in vsa v solzah pravi: „Oh, odpustite mi, veliko žalega sem ljubemu Bogu in vam storila.“

V tem samostanu je navada, da deklice, ki pojdejo pervikrat k sv. obhajilu, precej, ko so spoved opravile, ogernejo belo tančico, v znamenje zopet dobljene obleke milosti Božje. Frančiška prejme belo zagrinjalo iz roke svoje učiteljice, ktera spet vidi solze kapati, zdaj pa solze sreče in veselja.

Toda ravno tisti večer jo napade huda merzlica, ki se je že nektere večere napovedovala, in Francika mora iti v posteljo — ne vedoč, se bo li mogla drugo jutro pridružiti srečnim součenkam. Neizrekljivo jo je to skerbalo, pa po priprošnji Marijni je vse upala. In res, zjutraj se počuti veliko boljše in zdravnik pravi, da že sme vstati in v kapelo iti. Pri tem veselem nanzanilu v nebeški radosti zažari njeni obraz in dovolj čuti moči, da se sama napravi in gre za tovaršicami.

Sv. maša se prične. Frančiška, vsa zamaknjena v Boga, pozabi svojo slabost in ostane na kolenih; večkrat so jo opomnili, naj se vsede saj za nekaj časa. Slednjič, slednjič pride Jezus v njeno serce! Komaj končá zahvalnico, že se poverne merzlica in deklica je primorana zopet se vleči. Bolezen je čedalje nevarniša, obilno kervi ji izteče iz ust in iz nosa. Frančiška zelo oslabi, komaj more še zavžiti nekoliko kapljic pomorančnega soka. Še perila niso smeli spremeniti, ne postelje prestljati, da bi ji prevelicah bolečin ne prizadjali. Pa nobene tožbe ni slišati iz njenih ust. Natihoma se je smehljala in zdaj pa zdaj polglasno molila nektere besede.

Če so prišli sorodniki in so se sočutno z njo jokali, prijala jih je za roko ter ljubeznjivo rekla: „Zakaj ste žalostni? V nebesa grem, da bom molila za vas.“ Nikoli ni zahtevala, da bi jo preložili, in če ji je sestra ponudila to malo polajšanje, je rekla: „Jezus Kristus je bil terdo pribit na križ; tedaj pač tudi jaz lahko ostanem, kakor sem.“ Tistim, ki so jo vpraševali, kako ji je, je navadno odgovarjala: „Na križi sem“; in pri tem se je ozerla na križ. Že pred smo omenili, da je imela veliko ljubezen do revežev; tudi na bolniški postelji je še mislila na nje; bila je polnoma teh misli, da ravno reveži so, kteri nebeške vrata odpirajo. Prosila je svojo teto, naj neko svoto dajo za sirotišnico, in opomnila je pri tem: „Mar nisem sama uboga sirota?“ Obleči je dala tudi nekaj ubožnih otrok.

Med tem se je bližala smert. in naša ljuba Francika se je pripravljala za ta zadnji korak, kakor se pripravlja otrok, ko se ima poverniti v naročje svojega očeta ali matere. „Mirna sem, je večkrat rekla, in na obrazu se ji je bral neizrekljiv mir: moj spovednik so mi rekli: „Ljuba deklica, svoje pervo sv. obhajilo si dobro opravila.“

Neko popoldne okoli štirih, ko je bila popolnoma pri zavesti, se ji je naenkrat spremenil obraz in veselo

je zaklicala: „Z Bogom! z Bogom! Nič več nisem za ta svet; zdaj grem v nebesa, da zopet najdem očeta in mater. O kolika sreča! Tu pride presv. Devica po mene; oh kako je lepa!“ Potlej se ginljivo zahvali in poslovi pri svojih sorodnikih. Šest dni potem je bil njen smertni dan. Vsi okrog nje so morali jokati, le sama je bila vesela. Dušiti jo je jelo, sestra ji je govorila besede: „Oče! v tvoje roke izročim svojo dušo.“ Frančiška jih je ponovila in še tiho pristavila: „Grem v nebesa“. V tem hipu omahne glavica na sesterno roko in njena lepa, pobožna dušica zapusti našo solzno dolino. Bilo je 26. oktobra 1835.

O božjih potih.

(Dalje.)

IV. Kakih nasledkov ima opuščanje božjih potov.

Še bolje bomo razvideli, koliko so vredne božje pota, če preudarimo, kako močje bi jih radi zabranili, in kakih nasledkov vodi za seboj opuščanje božjih potov, in sicer nasledkov za njene nasprotnike in za cerkev. Omeniti hočemo le nekih posebnih zgodovinskih dogodkov.

1. Božje pota moti in ovira svetokraja, ki pa naposled svoje začetnike požre.

Perva motivca in oviravca božjih potov sta bila sinova velikega judovskega duhovna Helija. Sv. pismo veli: „Helijeva sinova pa sta bila Belijalova otroka, ki nista nič vedela od Gospoda, in tudi ne od službe duhovnov do ljudstva, temuč če je kdo daroval žgaven dar, prišel je duhovnov služabnik, ko se je meso kuhalo, in je imel trirogljate vilice v roki, in je z njimi dregnil v kotel, ali v lonec, ali v pisker, ali v kozo, in vse, kar je z vilicami vzdignil, je duhoven za se vzela. Tako sta delala vsem Izraelcem, ki so v Silo prišli. Tudi predno so mast zažgali, prišel je duhovnov služabnik, in je rekel darovavcu: Daj mi mesa, da ga duhovnu skuham; zakaj ne bom jemal od tebe kuhanega mesa, ampak surovega. In če mu je darovalec rekel: Naj se zdaj najpopred po navadi mast zažgè, in potem si vzemi, kolikor koli poželi tvoje serce; mu je pa on odgovoril in rekel: Nikakor ne; zakaj zdaj mi daj, sicer ti s silo vzamem. Greh mladenčev je bil tedaj silno velik pred Gospodom, ker sta ljudi odvrščevala od darovanja Gospodovega.“

Ta mladenca sta bila duhovnika in sina duhovnova, ali vendar sta motila in ovirala darovanje božjepotnikom, ovirala spolnovanje obljub, dajala veliko pohujšanje, in odvrščala ljudi od božje poti. Oče ju je sicer večkrat posvaril, ali ker je bil premehek, nič ni dosegel. Zato je prišla nesreča na njegovo glavo in rodovino, kakor mu je bil prerok napovedal. Sina Ofni in Fines sta mu bila končana na vojski, in Heli, čuvši to novico, preverniti se je znak s stola, tilnik si ulomil in umrl. Na njegovih naslednikih se je spolnilo prerokovanje prerokovo: „Ne bode postaranega v tvoji hiši; — in vse dni ne bode starčeka v tvoji hiši. Zgodilo se pa bode, da bo sleherni, kdor bo ostal v tvoji hiši, prišel, da se zanj prosi, in bo daroval sreberni denar in kos kruha, ter poreče: Prosim, prepusti mi del duhovske službe, da jem grizljeje kruha.“

Kakor sta delala ta sina Belijalova v stari zavezi, tako delajo v novi zavezi vsi oni prederzni in brezbožni ljudje, ki božje pota, svetišča Boga, Marije Device, svetnikov in svetnic ali njih imetja izplenjajo, njih dohodke kratijo, duhovne in redovnike, ki jih oskerbujejo, pre-

ganjajo, dotične poslopja podirajo ali oskrunjajo, ter romanje s paragrafi in s silo zabranjujejo. No, gotovo je pa tudi to, da takim ljudem in rodovinom in njihovemu potomstvu sreča ni mila, kakor ni bila Heliju. Prej ali slej jih udari strahujoča roka Gospodova, in redko kedaj pride tako premoženje do tretjega ali četrtega rodú. Ali kakor se Izraelci vkljub vsemu svetokrajškemu vmešavanju brezbožnikov niso dali odverniti od božje poti, ampak so se je vedno držali, ravno tako se ne bode sponeslo tudi dan današnjim bogoropnikom, ali vsaj ne za dolgo, da bi božje pota katoliškemu ljudstvu zaterli. Vedno na novo in z večji silo se one prikazujejo; če se ene opustè, nastanejo druge, in rastejo od leta do leta. Vse zastoj tedaj! Ljudstvo sili na božje pota, ne more sterpeti brez njih. (Dalje nastl.)

Strašna siba Božja — lakota v Kini.

Lakota, za katero že čez leto in dan zdičujejo 4 okrajine v Kini, prihaja čedalje hujši. Stotine in tisoče družin, ki so še pred malo časom v obilnosti in zapravljivosti živele, so dandanes pahnjene v stan silovitega uboštva. Mnogi teh nejevernikov si sami s strupom jemljejo življenje, da bi si s tem prikrajšali terpljenje, kar, se vé, da je prepovedano in nova hudobija. Kolik razloček med poprej in zdaj! Bogati, ošabni in druge zaničljivo pogledovaje so pred malo časom po ulicah korčali; zdaj pa lazijo vsi blede, prepadeni kot živi merlički okoli, ter umirajo gladú. K tej sili so se pridružili še rop in peboj. Po teh okrajinah so se jeli zbirati stradajoči ljudje v kardeih po 30, 50 in 70 oseb, ki povsod ropajo, morijo, kradejo in odnesejo, kar tu pa tam še najdejo. Vradi so nezmožni take tolovajstva zabraniti, še celó poskušinj ne delajo, da bi jih smeili. Vživanje človeških ostankov je že zdavzej žalostna navada. Kadar nimajo prebivalci kake vasi ničesar več jesti, in čutijo, kako se jim v strašanski podobi bliža smert za lakoto, se v trumah apustè čez merliče, ki ležè po cestah, jim pripravajo život, izderejo drob, vlečejo bolj mesnate dele domú, da bi si s tem gnjusobnim jedilom za nekoliko dni zdaljšali življenje. Pred tremi mesci se je kaj takega le še redkokrat slišalo, in oistro, večkrat tudi s smertjo je bil kaznovan, komur se je dokazalo, da je vžival človeško meso. Dandanes je to postalo drugač; nesrečni, od glada terpinčeni, ne občutijo ne le več studa do gnjusa merličev, temuč lakota jih stori tako zvérsko grozovite, da večkrat, ako merličev ne najdejo, napadejo žive, jih umorè in požrejo njih meso, da si glad utolažijo. Treba se je le podati pred vrata kakega mesta, in ondi je človeških kosti na kupe, s katerih je bilo meso potegnjeno. Večkrat se zaletijo še gorki človeški ostanki, s katerih je bilo ravno kar meso posneto, ali pa se vidi, kako truma obupatih prestradanih terga in razkosuje merliče. In taki človekojedci se ne nahajajo le v posamesnih krajih kraljestva, temuč so na dnevnem redu v okrajinah v Šansi in Šensi, Honan in Pečelo, v katerih razsaja lakota. Tako daleč je prišlo, da si nobeden ne upa potovati v tiste okrajine. Ni je skor gostilnice, ki bi ne bila v gerdem slovesu, da ondi popotnike skrivno morijo, njih telesa razkosujejo, jih za jedila pripravljajo in prodajajo. Po nekih krajih je boje to pri kerčmarjih kar naravnost šega in obilno trgovatvo, pač naj ostudniše, kar se more misliti! Po vsi pravici se smè reči, da v notranjem kineškega kraljestva je vsak hip v nevarnosti slehernega življenja; kdor sam ne pogine lakote, je morda že v bližnjih dneh odločen v to, da si drugi z njim lakoto utolažijo. Povsod je viditi taci od glada

upadenih ljudi sem ter tje tavati in na tla padati. Nekemu evropejskemu naselcu, ki je v novejšem času ondi potoval, so pokazali kineško ženo, ki je zaporedoma pojedla mrtve trupla svojega moža, svojega sina in dveh hčeri; z otemnelimi očmi je čepela na nekem kamnju, grozoviti kerč jo je zvijal od lakote, poslednjič omahne na cesto in dušo izdihne.

Najhujše razsaja lakota v okrajini Šansi. Žito, ki se je tukaj pred enim letom prodajalo merica po 3 gl., stane zdaj po 50—60 gl.; pa kako redko se nahaja srečni, ki premore ga kupiti. Vzrok tej veliki stiski je grozovita suša, kajti že čez leto in dan ni padla kapljica dežja. Okrajina Šansi ima tako légo, da ne more od nobene strani dobiti izdatne podpore. Sterme goré jo oklepajo, nima tekoče velike vode, ne dobrih cést, po katerih bi zamogli živež vvažati, in tovarne živinčeta, s katerimi bi jim bilo moč kaj prinesiti ali pripeljati, so že v preteklem letu vse do zadnjega povžih. Tedaj tudi od zunaj ni moč tem revežem izdatno pomagati. Po vladni cenitvi, ktera je pa prej prenizka kot previsoka, je v edini okrajini Šansi dozday več kot 7 milijonov ljudi gladú poginilo.

Med kristjani, med katerimi se vsak dan na milijone glasov razlega k pravemu Bogu: „Daj nam danes naš vsakdanji kruh“, se pač o toliki lakoti ne sliši. Od kdaj že pa mnogi pogani nasprotujejo resnici in živé v pregrehab brez poznanja pravega Boga! O naj hujših preganjanjih katoličanov se sliši ravno iz Kitajskega. Lahimo za njih spreobrnjenje, potlej bo tudi v časnih recéh jim bolje. Z vso gorečnostjo pa tudi zdihujmo in prosimo: „Kuge, lakote in vojske, reši nas, o Gospod!“

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Sv. Oče Leon XIII in katoliški časnikarji.) Veliki katoliški učenjak mons. Al. Tripepi v Rimu je sprožil prav lepo misel in jo je naznanil katoliškimi vrednikom. Njen obseg je tale:

Dvajsetega svečana 1879 bode prva obletnica izvolitve preslavnega in častiljivega papeža Leona XIII. To bo ob enem imeniten dan za katoliško časništvo. Dobrotno so bili namreč sv. Oče o svojem nastopu sprejeli adresu časnikarjev, izročene od mona. Tripepi-ta; sedaj pa so ravno tako dobrotno obljubili, da hočejo tisti znameniti dan (20. sveč. 1879) v prav posebnem zaslišanji sprejeti vse zastopnike tistega časništva, ktero v raznih delih svetá hoče vedno in v vsem delati v edinstvi s papežem, ohraniti papežu stanovitno zvestobo in do čistega popolno pokoršino, nasledovati nauke prve papeževe okrožnice, ktera obsojuje zmote in zvijače dandanašnje brezbožnosti, ki tudi hočejo celotno braniti presvete prave vere in pravice.

Prihodnje leto se bode pred sv. Očetom Leonom XIII obnovil tisti prečudni lepi prizor, ki se je 10. rožnika preteklega leta iz raznih okrajin zemlje skazoval pred kolena velikega papeža Silaba in Vatikanskega zbora, Pija IX prebláženega in neumerljivega spomina. Slavni mons. Tripepi meni, da to pot bode bolji prilika in primerniši čas za svetičniši vravnava in bode torej romanje katoliškega časnikarstva še bolj slovesno in átevilno, ter bode doseglo da se ne bo lahko pogrešal kateri odkritoserčniši časnikarjev, kateri živé in se voj-kujejo za Cerkev in papeštvo po naj daljniših okrajinah Azije, Afrike, južne Amerike, Avstralije.

V tisti dan sladkega spomina in blazega upanja bodo, verh tega, kar vsak časnik vedno sam za-se dela, zastopniki vsega katoliškega tiskarstva skupaj opravili neomejeni sinovski poklon vošil, hvaležnosti, neprelom-

ljive podložnosti in naj globokejši priverženosti do sv. Očeta, nezmotljivega učenika, naj dobrotaišega vikšega varha. Za one, ki so že drugikrat ginjeni in spoštljivo poslušali živo besedo Pija IX, sogorečnika Gregorija VII in Pija V, bode tudi lepo in prijetno slišati veljavne uke Leona XIII, v katerem se leskečejo z naj svitlejši lučjo darovi sv. Leona I in Leona X.

Odveč velika je dandanašnji tehtnost časništva. Odveč pravična je dolžnost, da pisavci z naj jasnišim izgledom popolne pokoršine in nepremagljive ljubezni do apostoljskega Sedeža v vernikih, katerim vedno govoré po časnikih in dnevnikih, pospešujejo tisto sveto gorečnost, ktero brezbožnost in rogovilstvo dandanes s tisučerimi zvijačami že omerzljiti. Odveč očitna je potreba, da se pisavci sami nezrušljivo in terdno derzé pravil, ki jih učí namestnik Jezusa Kristusa, in pokažejo nasprotnikom, da na polji katoliškega časništva gospoduje nepretresena edinost, in pa zato, ker med njimi gospoduje popolna podložnost do Njega, ki ima Ključé nebeške in besede večnega življenja. — Vse to se bo doseglo, ako se podučljivi in poslušljivi zberemo poslušat iz ust novega Petra, Leona XIII besede, ktere jim morajo biti luč in vodnik v delih, sterpnost in moč v trudih.

Kar pa se tiče načina tega poklona od strani katoliškega časništva do sv. Očeta, je reč lahka in prav pripravna za doveršenje.

Pri slovesnem zaslišanji 20. svečana 1879 se bode bralo in položilo pred kolena sv. Očetu pismo verne vdanosti, ki bode podpisano od vsih zastopnikov časnikov in dnevnikov. Kteri bodo potem hotli podariti sv. Očetu bukve podpisov, osebne adrese in družih darov v lastnem in v imenu svojih naročnikov in družih vernikov, bodo to zveršili sami v naj lepšem redu. To bode poklanjanju napravilo veči različnost in svetličnost. — Do podpisanega naj bi se blagovelili obertiti samo zato, da naznanijo svoje pristope in svoje zastopnike, ki morajo prevedeni biti s potrebnimi jistnimi spričali, in da prve dni svečana 1879 zvedó, kje naj se zberó in kako se bo veršilo zaslišanje. — Dalje pravi:

Vas pa, sl. g. vrednik, ki za reči sv. Cerkve darujete um, učenost in delavnost, podpisani prosi, da bi pristopili k sodelu za poklon katoliškega časništva, oznanili oklic, in s svojo veljavno prizadevnostjo in po naj boljšem načinu povabili tudi druge časnikarje, ki se čislajo imenovani biti sinovi velikodušnega Leona XIII. Sveat si tega podpisani, ki cení za posebno milost Gospodovo, da borivce vsega časništva mere povabiti pred noge Leona XIII, kakor jih je bil povabil pred Pija IX, Vam naznanuje naj odkritoserčniši zahvalo in se terdno nadja, da novi poklon bode vreden častnega kardela krepkih in preblagih pisalcev, kateri ga bodo darovali, in kateri med pohvalo vsih poštenih in med preganjanjem hudobnih v časništvu doveršujejo tako prelepo in potrebno poslanje dandanašnje dni. V tacih okolišinah bodo naj viši pastir Leon XIII sprejeli naše edinodušne in neprelomljive spričevanja zvestobe in pokoršine, in imeli bodo kolikor toliko tolažbe v bolečinah in britkostih, s kakoršnimi jih obdaja brezbožnost in prekucevalstvo, vidili bodo svoje pisalce, ogledali bodo kakor v novem pregledovanji vojake s peresom, kateri pod vodstvom naj višega vodja branijo na svetu reč Jezusa Kristusa in Cerkve. Pisavci pa bodo srečni, da pokleknejo pred tolikega papeža, slišijo njegov glas neizrečene dobrote in modrosti, in bodo v svojih delih, v svojih trudih in svojih svetih bojih poterjeni z apostoljskim blagoslovom. Z naj globokejšim spoštovanjem itd.

V Rimu, 24. mal. serp. 1878.

Alojzij mons. Tripepi.

Direttore della Publicat. di Scienza catt.

„Il Papato“. Via delle Muratte 29.

V Terstu se bodo pričele v sredo 11. sept. v farni cerkvi sv. Jakopa duhovne vaje, katere bo vodil č. o. Robert iz kapucinskega reda iz Šplita (Spalato). Dnevni red misijona bo sledeči: v sredo svečer ob 6 slovesni govor ko vvod z blagoslovom; naslednje dni ob 5 zjutraj sv. maša, potem poduk, ob 10 sv. maša s petjem, potem нравni govor, ob 6 zvečer, sv. rožni venec, premišljevanje in k sklepu blagoslov. — V četrtek, petek in soboto o 1½ popoldne posebno poučevanje fantičev in deklic do 15. leta, ki so že bili pri prvem sv. obhajilu. V nedeljo 15. serp. zjutraj ob 7 splošno slovesno obhajilo mladine do 15. leta; pri sklepu misijona pa splošno slovesno obhajilo odraslih, in podelitev papeževga blagoslova s popolnoma odpustki. (La Vigilanza.)

Razgled po svetu.

Trapisti v Banjiluki o času napada. V grozni stiski se je našel tik Banjeluke stoječi samostan trapistov v „Marija-Zvezdi“ med napadom mesta po vstajnikih. Č. P. prijor je oskerbel vse za branitev samostana potrebno; vhod je dal zaratati, ko so se bližali vstaši, ter dal v samostan vse mogoče orožje znesti: opeko, kamnje, sekire, lopate, in ukazal streljivo orožje nabiti; pa smodnika je imel le malo. Okoli 10 je začel goreti samostan frančiškanski, ki je stal v središču bojiša, in je tudi celoma zgorel. Čast. P. prijor je bil pri vredovanju v veliki zadregi zastran molčanja bratov, ker le-ti vsled obljube ne smejo nobene besede med sabo spregovoriti. V tej stiski jim podeli prijor prostost, da smejo govoriti tisti dan. Vendar so se bratje s težkim srcem in le malo posluževali dovoljenja, kajti osebe, ki že toliko časa molčanje spolnujejo, si ne upajo tudi oprostene govoriti. Celo noč prečujajo trapisti nekaj v molitvi, nekaj so se pripravljali za napad; bratje stojé na straži z crožjem v eni, z rožnim vencem v drugi roki. Bog je uslišal goreče molitve teh pobožnih bratov, kajti v največi sili pridejo avstrijske kardela, ki so odgnale divjo druhal. V enaki stiski so bili ta pot trapisti, kakor sv. Klara takrat, ko so bili divji Saraceni napadli njen samostan. Kakor ona, so tudi le-ti vse zaupanje postavili v Boga, in niso bili osramoteni. Kdo je zmožen popisati ginljivo zahvalo, katero so po prestani nevarnosti Bogu opravljali? Gotovo je, da njih molitev je pripomogla k zmagi naših vojakov.

Rimsko. Sv. Oče Leon XIII so 16. avgusta sprejeli poklon od prebivalcev rimskih predmestij. Bilo je vsih okoli 500 iz raznih stanov. Potem ko je bil predstojnik poslanstva prebral adresu vdanosti, so jih sv. Oče nagovorili tako-le: „Tesne vezi, ki vežejo Rimljane z njihovim papežem, niso nikoli in tudi ne bodo odjenjale. Slovesno spričalo tega mi daje današnje poslanstvo, ki je v tako obilnem številu pred mano. Akoravno mi secanje okolišine ne pripustijo, da bi se mogli večkrat med Rimljani znajti, je vendar moje serce vedno med vami, in me spodbuja, da vedno mislim na vaš blagor ter si prizadevam ga pospeševati. In vi, predragi sinovi, mi ne morete dati sijajnejšega spričevala vaše vdanosti, kakor da se skažete zveste spolnovalce sv. katoliške vere in posnemovalce pobožnosti vaših prededov, da si prizadevate jo ohraniti v vaših družinah in jo kot dedšino zapustiti svojim sinovom in vnukom. Toraj sem veselja prešinjen, ko sem ravnokar od vas slišal, da dajete svoje otroke po keršansko odgojati in da imate gnjus pred tistimi brezbožnimi šolami, v katerih pretí največja nevarnost njihovi nedolžnosti in veri.

Zelo se mora obžalovati, da je v tem našem Rimu, središču katoličanstva in sedežu namestnika Jezusa Kri-

stusa, dopušeno razkolnikom, da smejo povoljno staviti neverške tempeljne, šole, in med ljudstvom razširjati pohujšljive časnike in bukve, in da mi ne moremo, kakor bi radi, čedalje bolj rasteče hudobije ustaviti. Toda vi, predragi sinovi, imate sredstva, da uničite vse njihovo prekanjeno prizadetje s tem, da ne stopite v dotiko s temi kužljivimi naredbami in da tudi svoje otroke obvarujete pred njimi. Ali mar bočete obiskovati razkolniške tempeljne in zapustiti katoliške cerkve, ki so polne svetosti, veličastva in svetičnosti, katerih ste se držali od svoje nežne mladosti? Je li v Rimu pomanjkanje katoliških šol, v katerih se zamorejo vaši otroci poučevati brez strahú, da bi bila oskrunjena njih vera in nedolžnost? V vsakem delu mesta so šole, napravljene z očetovsko skerbljivost papežev, z obilno darežljivostjo vernikov, in z gorečnostjo duhovnov.

Dobro vemo, da sovražniki sv. vere po prekanjenem potu vabijo ljudstvo v njihove šole in tempeljne, in da jih večkrat tudi z denarno podporo omamijo in k temu prisilijo. Toda dušni in telesni kruh, kupljen za tako ceno, je strup, ki mori duše in privabi Božje prekletstvo nad družine. Ponosno se spominjajte svojih prededov, ki so, bivši postavljeni v nevarnost verozatajiti, rajše zgubili premoženje in življenje; to naj vas spodbuja njih zglede posnemati.

V stanovitosti in terdnih sklepih naj vas poterjuje apostolski blagoslov, kterega iz serca podelimo vam in vašim družinam...“

Ta jedernati govor naj služi v poduk in svarilo takim starišem, ki najemajo svojim otrokom brezbožne učitelje ali jih dajejo v krivoverske, brezverske šole, v katerih je njih naj večí dobrota v nevarnosti. Ta prelepi nagovor naj si pa tudi taki stariši zapišejo globoko v serce, ki dajejo otroke v službo ali rokodelstvo v hiše, pri katerih ne jemljejo ozira na dušni blagor otrok, se ne gieda na molitev, jih celó morebiti ne pustijo k Božji službi ob nedeljah in praznikih, kjer se ne mara tudi z delom taki dnevi oskrunjajo, ali jim dopusté v slabe družine zahajati. Pa tudi take odraslene posle zadevajo te besede, ki zavoljo časnih dobičkov išejo takih služb, v katerih zamorejo samopašno živeti, nasproti pa v nemar pušajo obiskovanje cerkve, molitev, ker vedo, da njih gospodarji nič ne deržijo na spolnovanje teh keršanskih dolžnost.

V Monakovem so imeli zadnje doi splošno zborovanje katoliški študentje; iz raznih nemških vseučilišč je bilo navzočih 600 učencev, ki so imeli keršansko serčnost očitno na znanje dajati, da so udje katoliškega društva. Le-ti serčni junaki so vse hvale in pohvale vredni, ker poleg darú učenosti, katero si na vseučiliščih prizadevajo pridobiti, razodevajo tudi dar serčnosti, po kateri spoznavajo vse načela katoliške vere, močnodušnosti, ktera se ravno pri šolski mladini tako rada pogreša. Očitno spoznavanje vere je ravno dandanes pri šolcih toliko bolj potrebno, kolikor bolj se šopiri neumno in prederzno grudomoljstvo, materijalizem, ki ima strahovite nasledke, ako se v mlado serce ukoži. V Parizu sta bila pred malo tedni usmertena dva mlada učnjaka, študent zdravilstva, Lebiez, in notarijaški kandidat Barré, ker sta bila oropala in umorila in na kose razsekala staro vdovo, mlekarico Gille. Oba sta bila naj izverstniši študenta ter sta dobila vse darila, premije, v državnihi šolah; ali bila sta človeka brez vere, ostudna materijalista, po šegi prascev, katerih edina sreča je vživanje na tem svetu. Po dopolnjeni tolovajski moritvi sta se kazala kaj vesela, sta pila, plesala in Lebiez je po strahovitem tolovajstvu v rudečkarskem shodu imel očiten govor o darvinstvu (opičarstvu) in cerkvi, ter mahal po sv. veri. Hudobija teh dveh mladih človekov

kaže, kam vleče olikovanje uma brez blaženja serca, ali z drugimi besedami: kam zaide človek z učenostjo brez vere! Za take hudobije pri sodnijah ni izgovora in porotniki tudi nobenega zagovora sprejeli niso.

Mora se pa vendar nekaj tukaj poterediti, to namreč, da so vredni tudi drugi kazni (ki jim ne bo odšla), ne le ona mlada tolovaja. Kteri pa? Tisti, ki so na vseučilišu učili in učiti dali grudomoljske načela, ktere ravnoslednje morajo voditi k takim hudobijam. Ravno porotniki pri dotični obravnavi so takrat povdarjali z močjo in enoglasno, kako nevarna je veda brez morale (učenost brez čednosti). In ko je advokat zaterdil, koliko odgovornost ima država, ki materijalizem kar naravnost učiti veleva, se je sobana poslušalcev razlegala od ploskanja.

Rusija in poljski duhovni. Časniki naznanujejo nekatere dogodbe o katoliških duhovnih, ki jih je razkolniški Rus pregнал v merzlo Severijo ali sicer v notranjo Rusijo. Pismo je od grofa Ladislava Platerja, ki daje odgovor o prejetih milošnjah za te uboge duhovne. Neradi pišemo o teh rečéh, to si vsak pravi Slovenec lahko misli; toda zatiranje in preganjanje je povsod ostudno in grajo vredno, bodi si pri komur koli, če tudi pri naših bratih, in tožiti moramo neusmiljenosti Bogu in ljudem. In kdor zaráš ljubi svoje sorodne brate, kdor jim želi večni in časni blagor, mu je ruska neusmiljenost do poljskih katoliških duhovnov toliko britkejši, ker vé, da za vsako preganjanje nedolžnih pridejo ognjeno pekoče šibe in bati se je torej, da lepa Rusija utegne podobno tepena biti za svoje pregrehe, kakor je bila tepena Judeja, ali kakor je zdaj tepena Polonija zaradi grehov svojih očetov. Vsak slovanski domoljub je dolžan vse storiti, kar more, da bi Rusija menjala tlačiti Kristusovo Cerkev.

Pismo pravi: „Vsakdanje dogodbe pričajo očitno, da ruska vlada, potem ko je razdajala gerški obred, nadaljuje z iztrebljevanjem latinskega obreda. Posilno vpe-ljevanje ruskega jezika v cerkve starih poljskih okrajin in njih zaporedno zatiranje, zlorabe in pohujšanja, kterih se ukrivčujejo odpadniki, ki so postavljeni od vlade za vravnovanje cerkvenih opravil, kažejo terdni sklep: zatreti katoličanstvo na Poljskem. Tako je duhovnija Pinsk za 8000 prebivalcev imela enega samega duhovna. Ta duhoven, po imenu Arcimovicz, je odpravljen v Petrograd zaradi nasprotovanja proti razkolniški propagandi. Ako kaka poroka ni bila opravljena v ruskem jeziku, mora plačati nekatere stotine frankov. Malokrat se zgodi, da bi pregnanemu duhovnu bilo dano privoljenje domu se verniti; pregnani kanonik Šeigielski se je po mnogih letih terpljenja smel verniti na Poljako, pa s čisto razdjanim zdravjem... V zgodovini o preganjanji zedinjen-
cev Chelmske škofije se berejo neslišane dogodbe o ruskem zatiranji, ki se vedno tají, pa je vedno enako. V poslednjih mescih (pismo je od letošnjega 10. avgusta) je v gubernijah Lublin, Siedlce in Lomga zapertih štirnajst cerkev. Izvolitev Czortkova za velikega poglavarja v Kiew-u ni dobrega pomena, njegove preánje djanja spominjajo na neusmiljenega Murawiew-a. Govori se že o nekem oklicu, ki ga je dal do konzistorija v Žytomiru in žuga (katoliškim) duhovnom z globo 75 rubljev in z ječo, ako bi prestopili mejo svoje duhovnije; tako je pretergano vse občenje med njimi, in prazniki se ne morejo več obhajati z navadno svetičnostjo...“

Ali prežalostno je vse to, molčimo, kar še dalje piše. Kakošen satan moti in podžiga ljudi k takemu nečloveškemu početju, to je res čudno. Bodi vse to izročeno „Naši ljubi Gospej presv. Serca Jezusovega“ in bratovšini ss. Cirila in Metoda. Strašen pa bode dan sodbe in povračila za vse, ki hudo delajo.

Kako drage so vojske? Neki laški časnik je pričel iz štatiških bukev sledeči posnetek: Francoska vojska je o času revolucije od leta 1787 do leta 1794 počerla blizo 4 milijone ljudi (móž žen in otrok). Od leta 1792 jih je padlo v vojskah 5 milijonov 350 tisoč. Od l. 1815 do 1864 znašajo te žertve 2 milijona 762 tisoč; po letu 1855 jih je v vojski poginilo: v Krimu 784 tisoč 900 vojakov; na Laškem 45 tisoč; v Šlezvig-Holštajnu 3000; v severni Ameriki 281 tisoč; v južni Ameriki 519 tisoč; v vojski l. 1866 45 tisoč, — v drugih daljnih vojskah 65 tisoč. — Koliko jih je smert pokosila v prusko-francoski, v rusko turški vojski, koliko jih je dozday in bo še v Bosni in Turčiji padlo, bode naznanjala prihodnja zgodovina. — To so žertve kervi, ktero so vojske prelile! Poleg tega so vojske tudi strašansko svoto denara pogoltnile: Vojska v Krimu je stala 8 milijard in 500 milijonov; na Laškem (1859) 1 milijardo in 500 milijonov; Šlezvig-Holštajn 180 milijonov; severna Amerika: 23 milijard in 500 milijonov. Južna Amerika: 11 milijard in 500 milijonov. Druge vojske 1 milijardo in 650 milijonov; skupaj 47 milijard in 300 milijonov!!! Stroški novejših vojsk niso v tej svoti.

Cvet in sad zveste molitve.

Zahvale.

Št. 1. Ljuba „Danica“! Razglasi po mili slovenski domovini zahvalo, ki doní iz polnega serca do mogočne varhinje, prečiste Device Marije. 21. t. m. je bil za nas vrhni dan, dan velike nevarnosti; komaj se je prikazalo jutranje solnce izza hercegovinskih gorá, že so zagermeli naši topovi na neko turško karavljjo, ki je bila obsedena od Mustafí-bega in 400 turških vstašev. Premagali smo vse srečno in v zahvalo razglasim to v Danici po storjeni obljudi.

Iz Ercegovine, 27. avgusta 1878.

Jožef Š.... e, ljublj. bogoslovec.

Št. 2. V oteklini ob desni strani, ki je imela znamenja, kakor pravijo, da so, kadar se rak dela, sem bila v velikem strahu in začela sem spolnovati nekatere opravila Mariji na čast, storila obljudo za razglasenje ozdravljenja, in preden sem dopolnila 9dnevnicu, je bila rana zdrava. Zato čast Bogu, hvala Naši ljubi Gospej presv. Serca!

Marijo hvalite, vsi verni jeziki,
Na nebu svetniki ji hvalo glasite!

Terezija K., dekla.

Št. 3. Priserčna zahvala Bogu in Mariji, Naši ljubi Gospej presv. Jezusovega Serca, za zadobljeno ljubeznjivo zdravje iz hude bolezni, ker me je tako hudo tergalo po glavi, da sem mislila, da mi bo glava razpadla, in potem so me začele oči boleti tako, da sem bila že skoraj popolnoma slepa. V tej stiski sem se obrnila k N. lj. G. presv. Serca s prošnjo in molitvijo, da bi mi sprosila od ljubega Boga saj toliko, da bi ne oslepela, ako je Božja volja, z obljudo, da se bo po „Danici“ razglasila ta velika milost, ako jo po Marijini prošnji od ljubega Boga prejmem. Uslišana sem, zato zdaj spolnim svojo obljudo in prosim, sprejmite te verate v zahvalo, da bodo se častiti bralci še z večim zaupanjem Mariji priporočali.

Neža Ružička iz Gotne vasi.

Prošnje.

Neki g. bogoslovec v prav hudi bolezni, v kateri mu ne pomaga nobeno zdravilo, se prav serčno pripo-

roča v bratovsko molitev za zdravje, ali če to ni volja Božja, pa za srečno zadnjo uro. *) — Mož, da bi ga Bog na priprošnjo N. lj. G. presv. Serca po bratovskih molitvah obvaroval prehude nesreče, ker je na tem, da bi mógel družino in vse gospodarstvo in obertnost zapustiti in iti od doma, ter bi mu vse žugalo priti v nered. Posebno priporočen. — Brat serčno priporoča v bratovsko molitev N. lj. G. dva svoja brata, ki sta na vojski, da bi se zdrava, kakor sta odšla, zopet povernila. — Zakonskemu možu žuga velika nesreča, za ktere odvernjenje se goreče priporoča v bratovsko molitev N. lj. G. presv. Serca, ter hoče zahvalo očitno naznaniti, ako bode uslišan. — Le na mogočno prošnjo Marije in sv. Jožefa mi more še pomagano biti, ako je volja Božja; zato se pa ponižno priporočam in lepo prosim vse brate in sestre bratovštine Naše ljube Gospé presv. Serca Jezusovega, naj bi molili za mojega ljubega moža, ki je bolan v glavi, ako je nama v zveličanje in v Božjo čast, da se ozdravi. Zahvala se bo v „Danici“ naznanila.

Bratovske zadeve.

Nameni in priporočevanja pri sv. maši in sploh v molitvi za mesec kimovec.

I. Glavni namen: Da bi resnica in pravica zopet jeli zmagovati.

II. Posebni nameni:

11. kimovca. Priporoč.: Sv. Pulherija (cesarica l. 453). Naši vojaki in zadeve v Bosni itd. Odpravljenje preklinjevanja. Neki velik grešnik.

12. Sv. Pelagij. Priporoč.: Rimljanske dežele. Jetniki in jetnice, zlasti na Slovenskem. Srečno dognanje neke hude zadeve.

13. Sv. Evlogij. Priporoč.: Cerkev na Angleškem, Irskem, Škotskem. Spačeni, robati in samoglavni dečki, posebno ljubljanski. Zatrenje škodljivih pijač, zlasti špiritnih. Vse duše v vicah.

14. Povzdignjenje sv. Križa. Priporoč.: Vsi keršeni, posebno zagrešeni, krivoverski in razkolski. Zgubljeno in zanemarjeno ženstvo. Betežni, bolni, otožni, umirajoči.

15. Marijino imé. Priporoč.: Ves ženski spol za zveličanje duš. Palestina in mala Azija. Zatrenje pretepov in ponočevanja. Bramba sv. čistosti.

16. Sv. Ciprijan (škof v Kartagi 258). Priporoč.: Spreobrnjenje vse Afrike. Srečen začetek šol in strah Božji pri mladini. Spreobrnjenje božjeropnikov in vseh z zamolčevanimi grehi.

17. Rane sv. Frančiška Asiškega. Priporoč.: Avstrijska cesarska hiša. Edinost katoličanov v pokoršini do sv. Cerkve. Vsi samostanski stanovi in sploh keršansko devišstvo. Telesno in dušno terpeči, posebno v bratovske molitve priporočeni.

V bratovštino Naše ljube Gospé se je mesca rožnika vpisalo 909 novih udov, in mesca julija 612; vseh udov skupaj štejejo tedaj naša podružnica 78.199 udov. Upajmo, da bo število družnikov v kratkem narastlo do 100.000; toraj častilci Marije mogočne Gospé na noge.

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. (Redovniško.) V ljubljanskem uršulinskem samostanu ste 3. t. m. slovesno obljubo nare-

*) V bratovštino zapisani; ne plačuje se za take reči nič. Vred.

dili čč. sestri: Ljudovika Bergantova, iz Doba, iz Ana Perdeller-ova, z Welchnof-n-a na Tirolskem. Preoblečena je bila gospodičina Frančiška Hudovernikova, iz Ljubljane, z imenom: Marija od večlovečenja Gospodovega.

V bogoslovje, v 3. leto, je novo sprejet g. Janez Šega, doveršil 2. leto v Celovcu in v l. l. g. Hudovernik.

V Ljubljani je že čez 5000 gl., v Terstu pa že nad 26.000 gl. nabranih za družine v vojsko poklicanih rezervistov. Kri v vojski terpečih in tudi marsikterih že padlih očetov in solze njihovih zapuštenih sirot bodo še marsikterega dobrotnika omečile in k daljnim darovom spodbudile.

Domovinoslovje. (Za ljudske šole.) Knjižico s tem naslovom je na svitlo dala družba sv. Mohora v Celovcu. Delce ima 32 strani in obsega kratek zemljepisni in zgodovinski občert: Vojvodin Štajerske, Koroške, Kranjske, Primorja (poknežene grofije Goriške in Gradiške, mejne grofije Isterske in mesta Tersta z okolico), kratek pregled Avstrijo-Ungarije, pa imena z glavnimi mesti evropskih držav. Cena 12 kr. — Prav pripravna knjižica za ljudske šole in za osebe, ki se želé o imenovanih krajih ob kratkem podučiti. Veliko bi pa v koristnosti pridobila, ako bi se pridjal še dotičen zemljevidek.

Nesramen gobec! V ponedeljek zvečer gredé domú sem vidil dva delavca, ki sta pričakaje se šla proti Marijnemu tergu, in eden le tih se je tako preostudno derl in rotil, da je bilo res strah in groza. Ali je ne mara poprej „šnopš“ žlempal, kdo vé? — Nato so me začele te-le misli obhajati: „Ko bi jaz nocoj nanagloma v spanji umerl in bi se neprevidoma tam na inem svetu znašel, in bi zagledal tega svinjskega preklinjavca zraven sebe, kakor je bil tam na poti zraven mene, mislil bi si jaz: zdaj je pa že gotovo, da sem v peklju; zakaj to ni mogoče, da bi tukaj bile nebesa, kjer je ta nesramna pošast!... Bral sem, da je preklinjavec gerši kot pes: pes ne ugrizne svojega gospodarja, če ga gospodar tudi tēpe; preklinjavec in pridušavec pa svojega večnega Gospoda Boga z ravno tistimi usti grize, s katerimi njegove darove, jed in pijačo, vživa!

Znamnje časa. Nekaj posebnega je, da je dandanašnji nenavadno veliko mladih gospodov prosjakov. Kje so vzroki? Eden je najberže tudi ta, ker se na pol študirani zanašajo na razne pribežališa, pedagogijo, ralko itd. in se resno učenja ne primejo, na zadnje pa nikjer niso za rabo. Praznijo se duhovske semeniša toliko bolj, kolikor huje se ulice s mladimi gosposkimi prosjaki napolnujejo. Koliko lepih mladenčev lačnih kruha prosí! Odganjali ste jih od semeniš, imate jih pred vrati.

Na Verhniki je 12. avgusta pogorelo 40 stanovanjskih in 12 družih gospodarskih poslopij ter je škode do 42.000 gl.

Na Raki so 3. t. m. slovesno obhajali 25letnico duhovni, ki so l. 1853 bogoslovske šole doveršili, namreč čč. gg.: Ant. Tavčar, župnik na Raki; Ig. Tavčar, župnik pri sv. Križu ob Kostanj.; Jan. Erjavec, v pokoju v Kranju; Jan. Romè, župnik v št. Petru pri Novem mestu; Jan. Knava, vikar v Kerákem; Fr. Povše, župnik na Ježiči; Drag. Hofer, župnik na Čatežu pri Zapl.; Jan. Sajovic, župnik v Slavini. Zaderžana sta bila čč. gg.: Fr. Jeršič, v pok. pri sv. Jurji pod Čemš., in P. Jan. Šibrat, v gvard. v Karlovcu.

Imeli so zjutraj ob 6 bilje in (z dovoljenjem sv. zbora za obrede) slovesno černo mašo za umerle sošolce, ki so čč. gg.: Jernej Kerč, Mih. Komat, Fr. Pustaverb, Jan. Strah in Jan. Vovk. Ob 10 je naj mlajši ismed njih, g. J. Sajovic, imel priméren in spodbuden govor do sošolcev in ljudstva; potem je bila slovesna sv. maša

z zahvalno pesmijo, in poslednjič prijazno pogostovanje pri soolcu g. A. Tavčarji, kateri jih je s svojim bratom g. Ignacijem že prežnji dan ljubeznjivo sprejemal in prenočil. Ljudstvo se je obilno vdeležilo ginljive slovesnosti, zlasti ob 10 je bila cerkev polna, kakor o naj večih shodih. Bog ohrani gg. jubilate še mnogo lét!

Iz Maribora. Milostljivi g. knezo škof Lavantinski popotujejo zdaj po Švicarskem in so namenjeni se podati potem v Paris.

Živi v ognju zgoreli. V Banjaluki so v razvalinah pogorišča frančiškanskega samostana nad 200 vstajnikov iskopali, ki so živi v ognju zgoreli. Potem ko so od vstajnikov napadeni frančiškani morali pobegniti iz svojega samostana, se je drhal polastila njihovega samostana, iz katerega so iz vsih okenj streljali na našo vojno. Dasiravno je začel samostan od vsih strani goreti in so bili vstajniki od naših nagovarjani, da naj se podajo, se vendar niso hotli udati, temuž so raji živi zgoreli. Tolikošno je namreč sovraštvo turkov do kristjanov, da raji sami poginejo, kakor bi le-ti jim prizanesli.

Čudovite ozdravljenja v Lurdu. „Univers“ poroča v dolgem spisku čudovite ozdravljenja, ki so se godile pri romarjih en sam dan, 20. avgusta, v slovečem svetišču v Lurdu. Naštevava deset žensk, ki so bile ozdravljene najhujših, dolgih bolezni; imenuje tudi moža, ki že več mescev ni mogel nobenega glasú od sebe dati, ki je pa ondi hipoma čisti glas zadobil. Med deveterimi ženami so opombe vredne: Matilda Franchomme, ki so jo tje že umirajočo pripeljali, Luiza Giverne, ki je imela grozoviten brabor (krof) in je bila na desni strani mertudna, — krof je zginil, ravno tako tudi mertud; Marija Chaussier, ki je o bergljah prišla, in jih je ondi pustila.

Laški minister bogočastja namerava v Rimu vpejati vseučilišče za gospodičine; mestno starišinstvo mu je v ta namen že ponudilo neko palačo blizo cerkve sv. Dijonizija. Liberalci dobro vedó, da imajo ženske naj bolj vneto serce za pobožnost in da imajo največi vpliv do lastnih otrók; zato hočejo ženske in njihove pobožne občutke okužiti s tem, da vpelejo brezverske vseučilišča in jim vcepijo liberalnega duha. Res, prekanjeni so ti liberalci! Podobni so kači, ki se je Eve lotila v raju, dobro vedoča, da bo ona tudi Adama zapeljala.

Papež in Ekvadorska republika. Sveti Sedež je po milgsp. Cuenca-tu odpravil spominico do poglavarja republike Ekvadorske, v kateri z vso resnostjo protestira zoper zatertje konkordata in zoper vse, kar se je ondi zgodilo v škodo sv. Cerkve po umoritvi Garcia-Morena; zahteva pa, naj se poverneje škofje in duhovni pastirji, ki so v pregnanstvu, ter naj se nova pogodba stori s sv. Sedežem.

Poslednje novice. Iz Ercegovine naznanjajo, da znatni prostori med Ljubinjem in reko Narento so že vsi podverženi in v miru. Blizo Mičenice in Trebinja (proti Černi gori) pa je do 100 vstajnikov. Redne kardela turške se svoj pot podajajo Avstrijancem, in pošiljajo jih skoz Albanijo v Carigrad. V Trebinju so se vstajniki uperli zoper turške redne kardela, katere jim nočejo prepustiti terdnjave. Znatno mesto Nevesinje se je podalo brez ustavljanja; tako tudi Drino, ki je ob potu proti Trebinju. Sploh, pišejo, se manjša bosniško nasprotovanje. Tudi Podgorico so Turki 20. avgusta zapustili — v prid Černogorcem. Iz Rumelije pa vedó Angleži, da ruski general Todtleben je dobil povelje, ne odpravljati vojaštva od bližnjave carigraške, ker se angleško brodovje ni umaknilo. — Pri napadu Sarajevga, kakor zdaj naznanjujejo, je 56 Avstrijancev padlo, 292 je bilo ranjenih. Iz tega mesta se zdaj vojaške

kardela večkrat pošiljajo v okolico iskat nasprotnih čet, kar se jim tudi posrečuje. Notranje ter srenjsko in politiško vredovanje hitro napreduje, med tem ko se s daljnim prodiranjem bolj počasi dela, dokler se oddelki ne dopolnijo. Posebno terdovratni se skazujejo Turki ob Doboju proti Szapary-u (r. Sapari), katerega od začetka in vedno nadlegajo. — Iz Sarajevga naznanjajo, da 1. avgusta je bil blizo Gabeka laški konzul Perrod umorjen in oropan. — Tudi v Kolašinu (novo černogorsko) je vstal razpor med turškim prebivalstvom in dvema turškima kardeloma. Prebivalstvo se je polastilo terdnjav, kardela so se umaknile v Novibazar. — Iz Rima naznanjajo, da je kardinal Ledobovski že v drugo dobil poklic pred poznansko-prusko sodnijo na odgovor za nekatere djanja oziroma na ondotno više pastirovanje. — V Olomuški terdnjavi je že 1284 turških jetnikov, in pričakuje se jih 5000. — Mesto Miškolc na Ogerskem je 31. avg. strahovit vihar z nalivom hudo razdjal, nad 100 hiš je podertih, več stotin ljudi končanih.

Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: S podeljenjem duhovnije Stopiške č. g. Mat. Jerebu je spraznjena Sorica in razpisana 12. avgusta. — Tako je tudi v novo razpisana duhovnija Spodnji Log na Kočevskem. — Č. g. Ant. Ponikvarju, ekspozitu v Harijah, je podeljena duhovnija Knežak.

V Lavantinski škofiji: Č. g. Anton Pučko je prezentiran za župnika v št. Ilu na Goričkem; č. g. Jakob Pečnik je postal provizor v Žetalih, in č. g. Gregor Presečnik pri sv. Florijanu v Doliču. — Prestavljeni so č. g. kaplani: Lovro Janžekovič v št. II na Goričkem; Jenej Voh za I. k Novi cerkvi in Juri Galun k sv. Martinu na Pohorji. — Za kaplane so vmeščeni novomašniki č. g. Milož Šmid k sv. Ropertu nad Laškim; Alojz Bratuša k sv. Kungerti na Pohorju, in France Murkovič v Švičinji. — Umerl je č. g. Boštjan Poznič, župnik pri sv. Florijanu v Doliču, 19. avgusta. R. I. P.

V Kerški škofiji: Preč. g. Ehrlich Ant., mestni fajmošter v Strassburgu, je postal korar stolne cerkve, dekan in fajmošter pri sv. Hemi. — Preč. g. korar Rauscher Jan., prošt in dekan, se je od sv. Heme preselil za fajmoštra stolne cerkve v Celovec. — Fare so dobili č. g.: Richter Anton, zakristan in kaplan pri glavni fari v Celovcu, faro Sokolovo; Gross Juri, fajmošter v Nemškem Grebinji, faro Glanhofen; Riedl Jož., kaplan v Šmarji, faro na Komu in Kristyniak And., provizor v št. Jakubu v Lesah, ondotno faro. — Prestavljeni so č. g. kaplani: Kanal J. iz nemške Kaplje za oskerbov. kaplana v Meiselding; Wipfler Ig. iz Ettendorfa v Roje, in Sirnik Jan. iz Terga v Požarnico. — Kot kaplani nastopijo pastirstvo č. g. bogoslovci: Inanger Jan. v Ettendorfu; Hain Jož. v nemški Kaplji; Klemenčič Ant. v Šmarji, in Robas Nace v št. Martnu nad Belakom. — Č. g. Ažman, fajmošter v malem št. Vidu, je stopil v stalni pokoj.

Dobrotni darovi.

Za pogovorce na Verhniki: G. P. Peterlin 2 gl. — G. B. Bartol 2 gl.

Za sv. Detinstvo: Neimenovana 1 st. dvajsetico. — G. Fr. Jarc 1 gl.

Za družbo sv. Bonifacija: G. B. Baltazar 1 gl.

Za družbo sv. Leopolda: G. B. Bartol 2 gl.